

Bolga oppvekstsenter – en trafikksikker skole

Plan for helhetlig opplæring i
trafikksikkerhet
2017 -2019

Bolga oppvekstsenter – en trafikksikker skole

På øya Bolga har vi et trafikkbilde som er meget lite. Dette utfordrer oss på at det må rettes en god opplæring i forhold til elevene. Elevene skal være trygge til og fra skolen, men også på turer i skoletiden. Skolen skal være med på å gjøre elevene trygge og sikre i trafikken, og skal forberede dem på livet etter skolen, der de selv skal ta ansvar for eget og andres liv.

Holdninger til sikkerhet i trafikken dannes tidlig, og opplæring i trafikk er derfor et viktig virkemiddel for å redusere ulykkesrisikoen blant barn og ungdom. Opplæringen de får i barne- og ungdomsskolen skal gjøre dem bevisste på hva det betyr i praksis å være en hensynsfull, oppmerksom og forsiktig trafikant.

Skolen kan ikke gi garantier for at ulykker ikke skjer, men gjennom trafikksikkerhetsarbeidet i opplæringen kan vi bidra til å forebygge at det skjer. Elevene skal kunne vurdere trafikkforhold og vite hva de bør gjøre for å unngå ulykker. I tillegg skal opplæringen gi dem kunnskap om sikre kjøretøy, rutiner ved ulykker og livreddende førstehjelp. Planen inneholder også rutiner og retningslinjer for sikkerheten på turer, slik at både ansatte, barna i barnehagen og elever vet hva slags ansvar og plikter det medfører når undervisningen flyttes ut av klasserommet.

Hvert år skal det gjøres en risikoanalyse av skolens nærområde i forbindelse med ledelsen og verneombudets vernerunde. Da blir også trafikkbildet vurdert og eventuelle avvik blir da rapportert videre til ansvarlig i kommunen

Denne Trafikksikkerhetsplanen er utarbeidet med grunnlag i kriterier Trygg Trafikk mener en skole bør oppfylle for å bli godkjent som en trafikksikker skole. Planen skal gjennomgås og revideres ved oppstart ved hvert skoleår.

Bolga 24.04.2017

Wenche Jonassen

Gjennomgått i SU- 30.10.2017

Trygg skolevei og foreldresamarbeid

Bolga oppvekstsenter- skole har elever i alderen 5-16 år. Elevene går eller sykler til og fra skolen hver dag. Det er foreldrene som har hovedansvaret for oppdragelsen av sine barn, og det er derfor naturlig med et samarbeid med hjemmet der skole og hjem har felles holdninger til hva det betyr å opptre trafiksikkert.

Barna og ungdommene våre ferdes etter hvert i trafikken uten sine foreldre, men vi vet at de ikke alltid er oppmerksomme, og at liten impuls kontroll, gruppepress og trang til å oppsøke risikofylte situasjoner kan føre til ulykker.

Barn har ikke de samme forutsetninger som voksne i trafikken. Bortsett fra at de er lavere og derfor har dårligere oversikt, har de ennå ikke utviklet evnen til å vurdere avstand. Når man ikke kan vurdere avstand, kan man heller ikke vurdere hastighet – faktisk ikke en gang vite hvilken vei en bil eller sykkel kjører. I tillegg mangler barn kunnskap om trafikkregler og erfaring i trafikken. Dette tilsier at voksne må ta ansvar for barnas sikkerhet i trafikken. Et barn i trafikken bør registreres som et "fareskilt".

Ungdommer liker å bli behandlet som voksne, men vi må ikke glemme at de mangler erfaringsgrunnlaget for å håndtere situasjoner som kan oppstå i trafikken.

Det er trafikkulykker som er årsaken til flest dødsfall i denne aldersgruppen, enten som fotgjengere, passasjerer i bil eller som førere av sykkel/moped. Det er derfor all mulig grunn til å sette trafikk på dagsordenen, både på skolen og hjemme. Elever som går eller sykler til skolen vil som myke trafikanter være utsatt.

På foreldremøter og i klasserommet må trygg skolevei være tema. Det er viktig at det er fokus på hvordan vi oppfører oss i trafikken når vi er på turer der trafikkbilde er annerledes enn i det daglige. Foreldrene og skolen må snakke med barna og ungdommene om bruk av gangfelt, fotgjengeroverganger, reflekser og sykkelhjelmer. Alle voksne må være gode rollemodeller i trafikken. Foreldre som kjører sine barn bes om ikke å kjøre inn på skoleområdet når de henter eller bringer. Innkjøring-forbudt skilt er satt opp ved skoleplassen.

Trafiksikkerhet skal være et tema som blir tatt opp på skolens foreldremøter om høsten, og skal drøftes jevnlig i FAU. Elevrådet og Skolemiljøutvalget ved skolen skal også ta opp dette temaet. Rektor skal sørge for at dette skjer.

Rutiner for å ivareta sikkerheten på turer skolens regi

BEMANNING

Alle turer i skolens regi skal ha forsvarlig bemanning. På turer utenfor skolens nærområde bør det være én voksen for per 15 elever i skolen og 1 voksen pr. 6 barn i barnehagen. Om noen elever trenger ekstra tilsyn, må det bemanningen økes ytterligere.

SIKKERHETSUTSTYR

Skolen må sørge for at elevene har tilgang til og bruker nødvendig sikkerhetsutstyr som sykkelhjelme, alpinhjelme, redningsvest og så videre, ved aktiviteter som krever dette.

Det skal alltid medbringes førstehjelpsutstyr som er tilpasset aktivitetsnivået på turen.

På turer der det er nødvendig, må det tas med kart og kompass og/eller GPS. De ansvarlige for turen må ha med seg mobiltelefon og telefonnummer til foresatte.

BADING

Ved bade- og svømmeaktiviteter gjelder bestemmelsene om bemanning ved svømmeopplæring. Det skal være minst en kvalifisert lærer per 15 elever. I spesielle tilfeller må tilsynet økes ytterligere.

TURANSVARLIG

Alle turer er skolens ansvar. En av skolens ansatte skal derfor være ansvarlig for turen, og det skal alltid være med en ansatt fra skolen på slike turer. Foreldre kan bidra som reiseledere, men skal ikke ha hovedansvaret for elevene.

INFORMASJON

I forbindelse med turer må skolen sørge for å informere de foresatte om formålet med turen, tidspunkt, turmål og nødvendig utstyr som skal være med. Det må kontrolleres av ansvarlig pedagog at elever har med seg påkrevd utstyr før avgang.

REGISTRERING

Når pedagogene forlater skolen for å dra på tur med en elevgruppe, skal pedagogen fylle ut et registreringsskjema der det framgår hvem som deltar på turen, hvor turen går og tidsrammen for hele turen. Dette skjemaet finnes på kontoret og leveres administrasjonen før avreise.

PÅ BUSSTURER

Elever skal stå samlet og rolig når man venter på bussen, og påstigning foregår kontrollert og rolig. De ansatte på skolen skal i forkant av turen informere elevene om hvordan de skal oppføre seg på stoppested og om bord i bussen. Om bord i bussen skal de voksne passe på at elevene sitter i ro i setene og bruker sikkerhetsbelte under hele turen. Pedagogen skal alltid ha oversikt over at alle elevene er med. De samme rutinene gjelder for reiser med privatbil, hurtigbåt, ferge og private båter.

GENERELT

På skoleturer gjelder skolens ordensreglement. Det betyr at man forventer god og respektfull oppførsel også på turer utenfor skolens område. Mobilforbudet skal håndheves på slike turer, men læreren skal ha med mobil og kontaktinformasjon til foresatte av sikkerhetsårsaker.

VED ULYKKER

Ved eventuelle skader skal foresatte kontaktes umiddelbart. **113** ringes alltid først dersom skaden er alvorlig! Administrasjonen ved skolen underrettes deretter.

Trafikkopplæring i skolen

I arbeidet med trafikkopplæringen på barnetrinnet jobber vi ut i fra trygg trafikk sine retningslinjer.

I læreplan står det følgende:

Kroppsøving etter 4.trinn:

- Elevene skal kunne følge trafikkregler for fotgjengere og syklister.

Kroppsøving etter 7.trinn:

- Elevene skal kunne praktisere trygg bruk av sykkel som fremkomstmiddel.

Målene kan virke like, men i realiteten er det en viktig forskjell knyttet til elevenes utvikling, forutsetninger og mestring.

Elever på 4.trinn skal først og fremst kunne de reglene som er relevante i deres nærmiljø. Vi kan ikke forvente at 9 og 10-åringer skal kunne tolke og vurdere vanskelige trafikksituasjoner. Derfor bør de heller ikke sykle alene i trafikk hvor de deler plassen med motoriserte kjøretøy. All sykling i trafikk bør på dette nivået foregå sammen med voksne.

Elever på 7.trinn skal derimot kunne bevege seg trygt og sikkert på sykkel i trafikken på egenhånd. Dette krever gode ferdigheter på sykkelen og gode kunnskaper om trafikkreglene. Elevene må også ha de rette holdningene, dvs. vilje og ønske om å opptre sikkert i trafikken. Disse egenskapene fås gjennom langvarig trening og erfaringer på sykkel i trafikken. Det anbefales sterkt at skolene utarbeider en egen trafikkopplæringsplan for å sikre at målene blir nådd.

Trygg Trafikk anbefaler følgende progresjon i trafikk- og sykkelopplæringen:

- 1.trinn: trafikktraining i skolens nærområde
- 2.trinn: enkle trafikkregler. Skoleveien; gåløype og gåprøve
- 3.trinn: undersøkelse av egen skolevei, tellinger og registreringer
- 4.trinn: trafikkregler. Forberedende sykkelopplæring, enkel teori og trening i trygge omgivelser
- 5.trinn: teori og trening på sykkel i enkel trafikk sammen med voksne
- 6.trinn: teori og trening på sykkel i krevende trafikk
- 7.trinn: selvstendig sykling i trafikken

Sjekkliste for sykling på eller ved skolens område:

<https://www.tryggtrafikk.no/content/uploads/2014/07/Sjekkliste-for-sykkelaktiviteter-p%C3%A5-eller-ved-skolens-omr%C3%A5de.pdf>

Sjekkliste for sykling utenfor skolens område:

<https://www.tryggtrafikk.no/content/uploads/2014/07/Sjekkliste-for-sykkeltur-utenfor-skolens-omr%C3%A5de.pdf>

Bolga skole kjører hvert år trafikalt grunnkurs for elevene på ungdomstrinnet. Dette kjøres som et prosjekt som går over en hel uke. Dette er et holdningsskapende arbeid som skal bidra til å utvikle kunnskap om trafikregler og gi praktisk erfaring med forsvarlig atferd i trafikken, slik at elevene selv kan bli ansvarlige trafikanter.

Opplæringen de får på skolen skal gjøre dem bevisste på hva det betyr i praksis å være hensynsfull, oppmerksom og forsiktig. Elevene skal kunne vurdere trafikforhold og vite hva de bør gjøre for å unngå ulykker. I tillegg skal opplæringen gi dem kunnskap om sikre kjøretøy, rutiner ved ulykker og livreddende førstehjelp.

Trafikklærerne har godkjent trafikkutdannelse. De bruker flere ulike metoder, både teori og praksis, og mange timer gjennomføres enten i kjøregård eller som observatør i det lokale trafikkbildet. Elevene kan vise sin kompetanse gjennom demonstrasjoner, diskusjoner og presentasjoner. Læreboka til Trygg Trafikk brukes i tillegg til andre ressurser.

Undervisningen inneholder alle komponentene i Trafikalt grunnkurs, som er trinn 1 i føreropplæringen. Skolen tilrettelegger for at elever kan få undervisningen godkjent som Trafikalt grunnkurs etter gjeldende bestemmelser fra veimyndighetene. Trafikalt grunnkurs er på 17 kurstimer og består av flere delemner, blant annet en mørkekjøringsdel.

DAG	INNHold	MÅL	VIKTIG
Mandag	09:00 – 11:00 4.1 Trafikkopplæringen 4.1.1 Hvorfor har vi trafikkopplæring 4.1.2 Vilkår for førerkort 4.1.3 Læreplaner 11:00 – 11:30 Lunsj 11:30 – 14:00 4.2 Grunnleggende forståelse for trafikk 4.2.1 Kjøretøyets plassering 4.2.2 Kjøretøyets fart 4.2.3 Vikeplikt 4.2.4 Skilt og oppmerking	Etter endt opplæring skal eleven ha: <i>”de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstikk og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre bil som er trafiksikker, gir god samhandling, fører til god trafikkavvikling, tar hensyn til helse, miljø og andres behov og er i samsvar med gjeldende regelverk”</i>	Alle <u>må</u> ha med seg uteklær hver dag! Ta med skrivesaker og matpakke. Det er også viktig at alle møter til avtalte timer! Det er et <u>absolutt krav</u> at alle skal ha gjennomført: 10 timer teori og 4 timer førstehjelp, 1 time skal brukes til praktisk øving (arrangert ulykke) til sammen 14 timer for å få godkjent kurset! I tillegg skal det gjennomføres 3 timer mørkekjøring. Det blir ført fravær! Etter fullført kurs blir alle registrert i databasen til Statens vegvesen. Dette kvalifiserer dere til å starte opplæringen til Mopedførerbevis og førerkort til bil.
Tirsdag	09:00 – 11:00 4.3 Mennesket i trafikken 4.3.1 Kjøreprosessen 4.3.2 Samhandlingsperspektivet 4.3.3 Ansvarsforståelse, selvinnstikk og vilje til å overholde regler 11:00 – 11:30 Lunsj 11:30 – 14:00 4.4 Øvingskjøring og kjøreeerfaring 4.4.1 Regler om øvingskjøring 4.4.2 Kjøreeerfaring og ulykkesrisiko 4.4.3 Automatisering av handlinger og Handlingsmønstre		
Onsdag	09:00 – 11:00 4.5 Førstehjelp 4.5.1 Plikter ved trafikkuhell 4.5.2 Rutiner for sikring av og opptreden på skadested 4.5.3 Skadeomfang og praktisk førstehjelp 11:00 – 11:30 Lunsj 11:30 – 12.30 4.6 Tiltak ved trafikkulykke 4.6.1 Første mann på skadested 4.6.2 Grunnleggende rutiner på skadested		

	4.6.3 Grunnleggende livreddende førstehjelp ved trafikkulykker 13:00 – 14:00 Tiltak ved trafikkulykke (Praktisk øving)		
Torsdag	09:00 – 11.00 4.7 Mørkekjøring 4.7.1 Ulykker og risiko ved kjøring i mørke 4.7.2 Lysbruk og atferd ellers i mørke 11:00-11:30 Lunsj 11:30-14.30 Fri 18:00-19:00 Praktisk øving		
Fredag	Øvingskjøring og kjøreefaring 11:00 – 12:00 Vi drar til Ørnes for å gjennomføre øvingskjøring. Vi skal kjøre t/retur Ørnes - Glomfjord. NB! 10. klasse møter på kaia for å ta Hurtigbåten kl:09:30 og retur til Bolga med Skarstind kl. 13:00 Annet avtales med Stig-Ture. 8.-9. Klasse møter på skolen til vanlig tid og ordinær timeplan følges.		

- Diskutere hvordan oppmerksomhet og rusmidler kan påvirke sanser og reaksjonsevne i trafikken
- Gi praktiske eksempler på og reflektere over hvordan sansing og reaksjoner, kommunikasjon og samhandling påvirker trafikkavvikling og trafiksikkerhet
- Vise hvordan trafiksikkerhetsutstyr kan redusere skader, og hvorfor det er viktig å bruke utstyret riktig
- Demonstrere hvilke plikter og hvilket ansvar de har ved en trafikkulykke, og utføre livreddende førstehjelp gjennom praktiske øvelser

- Vurdere fart, krefter og risiko i forskjellige trafikksituasjoner og drøfte resultatene
Presentere eksempler på trafikksikkerhetstiltak som reduserer faren for ulykker ved trafikk i mørke og under forskjellige vær- og føreforhold
- Demonstrere at et kjøretøy er i forsvarlig og forskriftsmessig stand.
- Følge trafikkregler og demonstrere hva hensynsfull, oppmerksom og forsiktig atferd er
- Foreta risikovurdering av egen skolevei og forklare sammenhengen mellom erfaring og ulykkesrisiko

I Læreplanen er kompetansemålet for 10. trinn formulert slik:

«Gjøre greie for hvordan trafikksikkerhetsutstyr hindrer og minsker skader ved uhell og ulykker».

Elevene arbeider mot dette kompetansemålet på flere måter i valgfaget Trafikk:

Trafikalt grunnkurs:

Målet er sentralt i pkt 1.3 «Mennesket i trafikken» og 1.2 «Grunnleggende forståelse for trafikk». I tillegg behandles det under Førstehjelpsdelen i trafikalt grunnkurs. Her skal elevene lære om skadeomfang, der betydningen av hjelmbruk, personlig verneutstyr på moped og motorsykel (kjøredress, hansker, støvler og ryggskinne), sikkerhetsbelter, airbag og nakkestøtter er av vesentlig betydning.

I andre deler av trafikk valgfag får elevene oppdrag, der de skal undersøke og presentere adferd i trafikken i Meløy:

- Bruk av mobiltelefon (samtale og teksting/surfing)
- Hastighetsmåling i 60-sone.
- Bruk av sikkerhetsbelte.
- Bruk av blinklys i kryss.
- Bruk av blinklys og plassering i rundkjøring.

Trafikksikkerhet er også tema i Naturfag: Her arbeider elevene med emnet *Kraft, fart og akselerasjon i trafikken*, og lærer blant annet om friksjon og bremselengde. De vil også lære om alkohol og rusmidler og hvordan dette påvirker reaksjonsevnen for eksempel i trafikken.

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no